

meerdere gegeven. Op andere plekken in de wereld is het perceptiekader verschillend, de performativiteit is van een andere aard, net als de relatie met het publiek. Choreograaf Jochen Roller, deelnemer aan *Monsoon #1*, gaf hiervoor tijdens een discussie een treffende metafoor. Hij verwees naar de film *Hollywood Ending*, waarin Woody Allen een aan lager wal geraakte filmregisseur speelt, die een grote Hollywoodopdracht binnenrijft. Tijdens de opnames wordt hij echter psychosomatisch blind. Met de hulp van een Chinese economiestudent, die optreedt als vertaler tussen Allen en zijn Chinese cameraman, slaagt hij erin dit te verbergen. De blind gemonteerde film blijkt evenwel een onsamenhangende ramp en flopt gigantisch in Hollywood. De Fransen roepen de film daarentegen uit tot de 'greatest American movie in fifty years'...

Wat me weer terugbrengt bij de normatieve beoordeling. Welk begrippenapparaat mag ik hanteren bij het beoordelen van een hedendaagse Aziatische voorstelling? Als ik iets zeg als: 'Ik vond het een goede voorstelling, wel vrij conceptueel van opzet, maar...', is dat dan te veel gedacht vanuit mijn eurocentrische koffiehuisgeest? Of kan het wel, omdat intussen de nodige de- en re-territorialisering van de Europese conceptuele kunst binnen het Aziatische dans- en performanceveld heeft plaatsgevonden? Getuige daarvan is misschien de uitvinding van de *Green Tea Frappuccino*... Om de vraag vanuit een breder perspectief te stellen: hoe gaan artiesten om met het produceren en presenteren van werk in een globaliseerde culturele context?

Om uiteenlopende redenen kwamen Arco en ik dus tot de vaststelling dat er een behoefte was aan een flexibel werken onderzoekskader op langere termijn dat een Europees-Aziatische uitwisseling zou kunnen stimuleren. Het zou ontstaan vanuit een dialoog met de artiesten, die binnen dit kader hun transculturele en transdisciplinaire praktijken zouden kunnen ontwikkelen, zonder de druk van een creatie of een afgewerkt product. Een kader waarbinnen, vanuit deze praktijk, een discours zou kunnen ontwikkeld worden. Daarnaast is het natuurlijk ook noodzakelijk om na te denken over het bredere plaatje: de organisatoren, producenten en festivals. Hoe kunnen we nieuwe werk- of samenwerkingsmodellen tussen Europese en Aziatische organisaties helpen ontwikkelen en contextualiseren. Hoe kunnen we blijvende bruggen slaan?

En dus werd *Monsoon* opgestart. De naam refereert aan de Aziatische connectie. In het westen wordt het begrip 'monsoon' ('moesson' in het Nederlands) vaak gelinkt aan romantische beelden van een exotisch Azië. Terwijl dit natuurfenomeen in Azië eigenlijk een harde, dagelijkse realiteit is in de betrokken regio's. Een moesson is immers een grootschalige, periodieke, uit dezelfde richting waaierende wind die het klimaat van grote gebieden in India en Zuid-Oost Azië determineert. De term wordt ook

gebruikt voor seizoenen waarin het hevig regent. Deze betekenis kreeg, in de context van een Europees-Aziatisch onderzoeksplatform, een ietwat andere bijklink: monsoon als een periode, of een tijdelijk territorium waarin uiteenlopende, soms tegengestelde creatieve praktijken en ideeën elkaar ontmoeten. Waarin het vaak waait in verschillende richtingen, en waarin mekaar praktijken, vooroordelen en meningen voortdurend bevestigd worden. *Monsoon* staat bovendien voor een periode waarin niet enkel de grenzen tussen verschillende culturen worden overschreden, maar ook de schotten tussen verschillende disciplines tijdelijk worden doorbroken. Veeleer dan het louter inzetten van het 'exotische' en van de culturele verschillen tussen Aziaten en Europeanen, wil *Monsoon* focussen op de gedachte van 'suspension of difference', oftewel: het tijdelijk opschorten van de verschillen. De multiculturele attitude – waarbij artiesten naast elkaar geplaatst worden, om zo tot een *fusion* van verschillende praktijken en culturen te komen – willen we uit de weg gaan, door voor elke *Monsoon* een nieuw kader te creëren waarbinnen een dynamische interactie tussen kunstenaars kan plaatsvinden.

Concreet betekent dit dat *Monsoon*, in samenwerking met een netwerk aan partners, beurtelings in Azië en in Europa een platform organiseert, met als overkoepelend idee een twee weken durend onderzoek op de vloer met op het einde een informele output. Een vijftiental Europese en Aziatische artiesten, die maturiteit met nieuwsgierigheid combineren, wordt uitgenodigd om binnen dat kader gedurende twee weken samen te werken en te discussiëren. De ontwikkeling van elk platform is een creatief proces dat van de praktijk van de deelnemende artiesten vertrekt om een werksessie in te richten die de actuele situatie van het transculturele en transdisciplinaire podiumkunstenveld bevraagt. Het is ook een gemeenschappelijk proces: namelijk het resultaat van een samenwerking tussen Kobalt Works vzw, het gezelschap van Arco, en een Europese of Aziatische partnerorganisatie of curator, die vanuit zijn/haar context de editie mee ontwerpt. Het is bovendien een continuerend proces: aangezien de artistieke praktijk geen statisch gegeven is, moet het format open en flexibel genoeg zijn om te transformeren, afhankelijk van de context en de artistieke input van elke nieuwe editie. Transculturaliteit veronderstelt een wederzijds, dynamisch leerproces. In zijn boek, *Theatre and the World. Performance and the Politics of Culture*, beschrijft Rustom Bharucha een slinger met zijn heen-en-weerbeweging als metafoor voor interculturaliteit. *Monsoon* is vanuit deze gedachte een evolutief project, dat telkens opnieuw ontworpen wordt, in relatie tot de gegeven context, en tot de eerder opgedane kennis en ervaring.

De *Monsoon*-slinger werd voor het eerst in beweging gezet in augustus 2006, toen de Zuid-Koreaanse curator Seong